

gaar ikke an, at man ned sætter Tolden og lover Erstatning derfor, og saa ikke siger, hvori denne Erstatning skal bestaa, thi man veed jo ikke, hvad man faar, man handler jo rent iblinde, naar man ikke veed, hvormed man skal betale den Nedsættelse i Tolden, som man ønsker. Dersom det laa klart for, f. Ex. — lad mig sætte det — at denne Nedsættelse af Tolden skulde betales ved en Indkomst- og Formuesskat, saa vilde jeg sige: Nei, lad os saa lade den Nedsættelse i Told fare, saa er det ikke værd at tage den, saa kunne vi godt beholde nogle af de gamle Satser og behøve ikke at ned sætte dem saa stærkt, og jeg staar paa ingen Maade ene med denne Mening, men jeg tør sige, at det er Mangfoldiges Mening. Derfor anser jeg det, som sagt, for urigtigt, at der stemmes endelig over denne Lov, før de to andre Love have været til 2den Behandling, men jeg maa jo høre mig for Formandens og Thingets Anskuelse i denne Sag. Derimod maa jeg paa den anden Side ligesaa bestemt fastholde, at den Krigsskat, der er lagt paa Tolden, kan ikke betragtes som en blivende, Skat, men kun som en midlertidig Skat, fremfaldt ved aldeles ekstraordinære Forhold, og at det efter min Mening mangler enhver Rettsgrund, naar man vil gjøre en modsat Anskuelse gjældende i denne Retning, Deraf følger imidlertid paa ingen Maade, at man ikke skulde kunne sige: Jeg indrømmer, at Krigsskattolden har jeg slet ingen Ret til, men jeg kan ikke taale hele det Tab; jeg maa dog have saa og saa stor en Indtægt, det kan saa blive Gjenstand for Overenskomst. Det er mit Standpunkt i denne Sag fra Først af, og det maa jeg bestandig fastholde.

Berg: Jeg veed ikke, om det maa være et Medlem udenfor Udvalget tilladt at tage Del i denne vigtige Debat. Saa vidt jeg skjønner, har den hidtil ved 2den og 3die Behandling kun været ført mellem Udvalgets Medlemmer. Væde Medlemmer ville imidlertid forstaa, at det at stemme over den endelige Vedtagelse af en saa betydelig Lov som Toldloven er en saa alvorlig Sag, at man nok kan ønske at motivere sin Stilling til en saadan Afgjørelse. Gjennem Toldloven faar man jo den største Del af Statens Indtægter. Den danner saaledes et Grundlag for vort Statsvæsen, og det er derfor meget naturligt, at man ved sin Overveelse af en saadan Lov maa anstille Betragtninger over, dels hvorvidt den kan siges at hvile, jeg vil ikke sige paa absolut retfærdige Principer, thi de findes ikke i Verden, men paa relativt retfærdige Principer, dels hvorvidt

en saadan Lov danner Betingelsen for, at det økonomiske Liv gennem dens Vedtagelse kan fremmes stærkere end tidligere. Saadanne Betragtninger vilde det have været lettere at anstille, hvis denne Sag var bleven forbedret, forelagt og ledet her af en Regering, som man havde nogen Tillid til, og med hvis Anskuelse om Statteresformer og om Udviklingen paa det økonomiske Livs Omraade man stod i Overensstemmelse, og dersom man havde haft en længere Tid til at hysle med disse Sager. Men saaledes forholder det sig jo slet ikke. Thinget her har maattet savne den meget ærede Regerings Medvirken, og man har, synes det mig, haft den samme Modstand mod Virksomheden at kæmpe med i dette Spørgsmaal som i alle andre. Ja, selve Ministeriets saa Venner i denne Sal have jo gjort Skue og ikke engang søgt at hde noget Bidrag til Sagens Løsning. Saa meget vanskeligere har derfor den Opgave maattet være for Thinget gennem sit Udvalg at faae Sagen forelagt her. Opgaven for Udvalget var efter det Indtryk, jeg fik af Sagens 1ste Behandling, den, gennem en energisk og hurtig Behandling at gjøre Indstillinger til Thinget, for at dette kunde fatte sine Beslutninger saa betids, at Sagen endnu kunde fremmes paa de senere Stadier i denne Samling. Jeg kan ikke skjønne rettere, end at Udvalget, trods de Vanskeligheder, det har haft at kæmpe med, har løst denne Opgave. Det har energisk og hurtigt behandlet Sagen og fremstillet os sine Forslag, og jeg kan ikke skjønne rettere, end at disse Forslag i al Almindelighed taget maa siges at være et Udtryk for de forskjellige Anskuelser, som have samvirket, et fornuftigt Udslag af de samvirkende Anskuelser. En Toldlov er naturligvis et meget kompliceret Instrument; den kan aldrig gjøre Alle tilfredse; der er saa det og saa det, som den Ene eller den Anden har Noget imod; det er naturligt. Derfor er det ogsaa naturligt, om Andre ligesom jeg kunde finde Udstilligt at udsætte paa denne Toldlov, som den nu foreligger. Men naar man betænker, at dette Toldlovsforslag er et Kompromisforslag, et Forslag, der er fremkommet ved en Forening af Folkethingets Flertals tidligere Anskuelser med berettigede Betragtninger fra anden Side, der her navnlig ere baarne frem af Handelsstandens og den national-økonomiske Videnskabs Repræsentanter, de ærede Medlemmer for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (C. Hage) og Odense Amts 1ste Valgkreds (Falbe-Hansen), saa forekommer det mig, at, set fra denne Side, vidner det om at være et godt Udtryk for forskjellige Anskuelser. Naar man paa Grund af sin Stilling til et saadant Forslag, ikke deltager